

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-зк Антоанета Ангелова Анчева
за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
научна област 8. Изкуства
професионално направление 8.2. Изобразително изкуство
Нов Български Университет
Дисертационен труд на тема

Взаимовръзки между текст и изображение

в изкуството на плаката след средата на XX в.

Употреба на типографски знаци – графични концепции

Дисертант Дамян Дамянов

Научен ръководител доц. д-р Калина Христова

Предложеният от ас. Дамян Дамянов дисертационен труд е с обем от 140 страници основен текст, приложения, речник и научни приноси. Включени са общо 137 изображения, които илюстрират изследването. Дисертационният труд е структуриран от увод, три глави, заключение и обобщени изводи, и библиография. Последната съдържа голям брой цитирани заглавия на български и чуждестранни автори /общо 79 заглавия/, каталожни издания и списания /29/, както и уеб страници. В структурно отношение са налице всички необходими компоненти, които се изискват за такъв вид разработка. Съотношението между обема и съдържанието на отделните глави е относително балансирано. При цитиранията в текста коректно са посочени източниците.

В „Увода“ докторантът е очертал предмета, целта, задачите и обекта на изследването, като е представил и резюме на структурата на труда.

Целта на изследването е логично обоснована. Още във въвеждащите страници на текста, докторантът аргументирано се обосновава за посоката на изследователските си търсения в областта на взаимовръзките между текст и изображение в изкуството на плаката след средата на XX в., като акцентира върху графичните концепции при употребата на типографски знаци. Целта на изследването е да се анализират плакатите и сродните произведения от посочения период и да се докаже, че в процеса на тяхното развитие връзката между двата основни изграждащи елемента – типография и изображение е толкова силна, че те се сливат в общ и неделим образ. Това всъщност е и основната теза на труда, която е имлицирана в целия текст. Впечатлява целенасочената изследователска работа на Дамян Дамянов, отразена в подбора на литературните източници и представените изображения. В текста обобщенията са на базата на проучен литературен материал и конкретни произведения. Докторантът прилага както емпирични, логично обвързани с визуалния материал методи, така и теоретични такива.

В началото на Първа глава - “Кратък исторически преглед” е направен кратък преглед на най-важните моменти от развитието на плаката. Авторът акцентира на Ар Нуво, Plakatstil (нач. на XX в. до Първата световна война), Де Стийл (De Stijl), 1917, Дадаизъм (ок. 1915-1922), Руски Конструктивизъм (1913 - до 20-те години на XX в.), Баухаус. Във втората част на първа глава е проследена релацията между текст и образ в изкуството на плаката след Втората световна война в Италия, Швейцария, САЩ. Във Втора глава от труда докторантът анализира сливането между текст и образ, като подчертава неговата важност при предаването на посланието в плаката. За целта той проследява този проблем в творчеството на някои

съвременни художници - Шефан Загмайстер, Никлаус Трокслер, Филип Апелоа, Владислав Плута. В трета глава „Превръщания на писмеността“ докторантът отбелязва значимостта на тази част от изследването, тъй като тя представлява опит за систематизиране и определяне на принципите при работа с текст в типографския печат. За целта той анализира конкретни произведения и разглежда връзката между буквените знаци и фигуративността. Обект на анализ са и някои български автори, представители на плакатното изкуство, както и творби на самия дисертант. Интерес представлява направеният преглед на състоянието на типографския плакат днес с акцент на значението му като медия. В Заключението докторантът синтезира вече изведените в изложението основни изводи, обобщава резултатите от изследването и представя в синтезирана форма научната новост.

Дисертацията на Дамян Дамянов представлява оригинално научно изследване, което в цялостен вид разработва темата в нейния теоретичен план. Тя е опит да се анализира и осмисли една относително слабо изследвана територия каквато е връзката между текст и изображение в изкуството на плаката. Считаю, че темата, която докторантът е разработил е дисертационна, а изследването притежава приносен характер. Още повече, че у нас за първи път се представя подобно историческо изследване на възникването, развитието и ролята на типографията в плаката и проблема за графичния синтез между текст и изображение. Важен принос е опитът за систематизиране методите на работа с шрифта, начините на модифициране и деформация, превръщането на буквата от абстрактен знак в конкретен образ. Дадени са примери не само със слабо анализирани чуждестранни автори, но и за първи път комплексно се представя българският типографски плакат и най-видните му представители.

Авторефератът на дисертацията напълно съответства на структурата и текста на цялото изложение. Също така не може да не се отбележи, че Дамян Дамянов е автор, чието творчество, както сам отбелязва, „е вдъхновено от дългогодишното изследване на тази материя и е посветено на изследването на проблема“. В този смисъл дисертационният му труд се явява изследване на темата в един по-широк план и смисъл, но вече в теоретично отношение. Затова считам, че имаме случай на автор, за когото изследваният проблем е неотменима част от неговите творчески занимания и научни интереси, което от своя страна повлиява положително на постигнатите резултати. Впечатление прави свободното боравене от страна на дисертанта с материята и съществуващата литература, което доказва добрата му информираност и подготовка. Също така той умело си служи с методологическия апарат и методологическите подходи на изследване. В края на труда са формулирани изводи и обобщения, които представят основните постигнати резултати. Дисертацията на Дамян Дамянов демонстрира добра теоретична подготовка и осведоменост, добро боравене с материала. Трудът е оформен систематично и притежава приносен характер. Актуалността на дисертационния труд и новите моменти в него са защитени от направените проучвания и анализ, и отношение към разглежданата проблематика.

Смятам, че дисертационният труд отговаря напълно на законовите изисквания. Като имам предвид всичко това, давам своята положителна оценка и препоръчам на уважаваното Научно жури да присъди на Дамян Дамянов образователната и научна степен „доктор“.

23.08.2019

проф. д-р Антоанета Анчева

